
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

אלימות במקומות עבודה - 61869

תאריך עדכון אחרון 25-10-2019

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: קרימינולוגיה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 2026

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר יהודית בנדלק

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: judy-ben@zahav.net.il

שעות קבלה של רכז הקורס: שני 13:00-14:00

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

אלימות מתרחשת במגוון רחב של מסגרות חברתיות. במהלך העשורים האחרונים מוסבת תשומת הלב לתופעת האלימות במקומות העבודה. אלימות כלפי עובדים מהווה בעיה (חברתית, תעסוקתית, בריאותית, בטיחותית ואף כלכלית) רצינית עמה מנסים להתמודד במדינות ברחבי העולם. בקורס זה יבחנו סוגי האלימות העיקריים, בהתייחס לזיקתו של התוקף למקום העבודה: (1). כאשר לתוקף אין קשר לגיטימי למקום העבודה ובכוונתו לבצע עבירה (כגון שוד אלים). במקרה זה בעלי המקצוע הנתונים במיוחד לסיכון הינם: נהגי מוניות, עובדי מרכולים ו/או תחנות דלק; (2). כשהתוקף הינו הצרכן/מקבל השרות. למשל, אלימות המופנית כלפי עובדי מערכת הבריאות הציבורית (הצוות הרפואי והאחר בבתי החולים או בקופות החולים הקהילתיות, צוותי מד"א וכד'), או מעניקי שרותים חברתיים ועובדי ציבור (עובדים סוציאליים, פקידי סעד, שוטרים, פקחים עירוניים ועוד); (3). לכשהתוקף הינו העובד בעצמו או עובד לשעבר המפנה איומים או אלימות מילולית/פיזית כנגד חבר לעבודה או מנהל בארגון.

מטרות הקורס:

הקורס יעסוק בהיבטים התורמים להתרחשות אירועי אלימות במקומות העבודה ובפרופיל התוקף והקורבן (בדגש על תפקיד, וותק, מגדר ועוד), תוך דיון ביקורתי בגישות תיאורטיות שונות המתייחסות לסוגייה זו. יבחנו בהרחבה ההשלכות של מקרי האלימות הללו על המועסקים, מקומות העבודה והמשק בכללותו, כמו גם, כלים להתמודדות יעילה עם תופעה מדאיגה זו בארץ ובעולם.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

הסטודנט יכיר את הסוגים העיקריים של אלימות בעבודה.
הסטודנט יכיר את פרופיל העבריין ואת פרופיל הקרבן במקומות עבודה.
הסטודנט יבין את התאוריות המתייחסות לסוגיה זו, וכן דרכים אפקטיביות למניעת האלימות במקומות העבודה.

דרישות נוכחות (%):

90%

שיטת ההוראה בקורס: פרונטלית

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- * סקירה כללית של תופעת האלימות במקומות העבודה והמחקר בתחום.
- * ההשלכות הכרוכות באלימות כלפי עובדים.
- * בחינת סוגי האלימות העיקריים, בהתייחס לזיקתו של התוקף למקום העבודה.
- * גישות תיאורטיות להסבר סוגיית האלימות במקומות העבודה.
- * היבטים התורמים להתרחשות אירועי אלימות במקומות העבודה.
- * פרופיל התוקף

* פרופיל הקרבן
* תחושת הקורבנות בקרב העובדים הנחשפים לאלימות, ההשפעות לכך מבחינת העובדים ומקום
העבודה.
* כלים להתמודדות יעילה עם מקרי האלימות במקומות העבודה.
* היבטי מדיניות בתחום

חומר חובה לקריאה:

גור א. צפריר ש. אנוש ג. (2011). תוקפנות במקום העבודה והשלכותיה- המקרה של המחלקות
לשירותים חברתיים, זרקור ליחסי עבודה, 3, 30-41.

דיין א. (2006), הכאב הפיזי חלף התחושות הקשות נשארו, זמן הרפואה, 20 (מרץ-אפריל), עמ' 32 -
39.

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (2016), הסקר החברתי- 2016, תנאי עבודה: אפליה ואלימות
בעבודה.

וייס י. (2009), אלימות בתוכנו: מחשבות בנושא אלימות ובתי סוהר, צוהר לבית הסוהר, 12, עמ' 81
-85.

וילסון ג'. קלינג ג'. (2001), חלונות מנופצים, תכלת, 10, עמ' 148 - 166.

פדר-בוביס, פ. (2016). "רגישות תרבותית" בבית חולים בישראל. בתוך: בשיר, ב. בן-פורת, ג. יונה, י.
(עורכים). מדיניות ציבורית ורב-תרבותיות. הוצאת מכון ון-ליר. ירושלים/ הוצאת הקיבוץ המאוחד.

קניון ס. (2007), בין התנשאות פרופסיונאלית לקורבנות כרונית: פרשנות והתמודדות של רופאים
בישראל עם תביעות חבות רפואית, סוגיות חברתיות בישראל, 3, 190 - 225.

רבינוביץ'-עיני, א. (2016). אחראי תלונות לפי חוק זכויות החולה והנגישות לצדק: בין פתרון בעיות
למניעת סכסוכים. חוקים, ח', 199-247.

רוניגר ל. פיגה מ. (1993), תרבות הפראייר והזהות הישראלית, אלפיים, 7, עמ' 118 - 136.

Ariel, B., Newton, M., McEwan, L., Ashbridge, G. A., Weinborn, C., and Sabo Brants,
H.
(2018). Reducing Assaults Against Staff Using Body-Worn Cameras (BWCs) in
Railway Stations, *Criminal Justice Review*, XX(X): 1-18.

Barling J. Dupré K. E. and Kelloway E.K. (2009), Predicting Workplace Aggression
and
Violence, *Annual Review of Psychology*, 60, 671-692

Cohen L. Marcus F. (1979), Social Change and Crime Rate Trends: A Routine
Activity
Approach, *American Sociological Review*, 44(4), 588-608.

Copeland D., Henry M. (2018), *The relationship between workplace violence, perceptions of safety, and Professional Quality of Life among emergency department staff members in a Level 1 Trauma Centre*, *International Emergency Nursing*, 39: 26-32.

Couto M.T. Lawoko, S. Svanström, L. (2009), *Exposure to Workplace Violence and Quality of Life among Drivers and Conductors in Maputo City, Mozambique*, *International Journal of Occupational and Environmental Health*, 15, 299-304.

De Cordova F., Berlanda S., Pedrazza M., and Fraizzoli M. (2019), *Violence at School and the Well-Being of Teachers. The Importance of Positive Relationships*, *Frontiers in Psychology*, 10, 1-9.

Dompierre J. Laliberté D. Girard S.A. Gignac S. (2008), *A qualitative and quantitative evaluation of an experiment for preventing violence in the workplace*, *European Review of Applied Psychology*, 58, 275-283.

Dupré, K. E., Dawe, K. A., and Barling, J. (2014). *Harm to Those Who Serve: Effects of Direct and Vicarious Customer-Initiated Workplace Aggression*. *Journal of Interpersonal Violence*, 29(13): 2355 - 2377.

Fischer, T., Van Reemst, L., De Jong, J. (2016). *Workplace aggression toward local government employees: target characteristics*, *International Journal of Public Sector Management*, 29(1): 30 - 53.

Granek, L., Ben-David, M., Bar-Sela, G., Shapira, S., Ariad, S., (2018), *"Please do not act violently towards the staff": Expressions and causes of anger, violence, and aggression in Israeli cancer patients and their families from the perspective of oncologists*, *Transcultural Psychiatry*, 0(0): 1-25.

Landau S. F. Bendalak Y. (2010), *The Role of Individual, Situational and Interactional Factors In Violence: The Case of Personnel Victimization In Hospital Emergency Wards*, *International Review of Victimology*, 17, 97 - 130.

Landau S. F. Bendalak Y. (2008), *Personnel Exposure to Violence in Hospital Emergency Wards: A Routine Activity Approach*, *Aggressive Behavior*, 34, 88-103.

Landau, S. F., Bendalak, Y., Amitay, G., Marcus, O., (2018), *"Factors Related to Negative Feelings Experienced by Emergency Department Patients and their Accompanying*

-
- Persons: An Israeli Study", Israel Journal of Health Policy Research, 7: 6.*
- Lasthuizen, K., Paanakker, H. (2016). Combatting workplace aggression in detainee transport: the Dutch case. International Journal of Public Sector Management, 29(1): 11 - 29.*
- Lown B. A. and Setnik G. S. (2018). Utilizing compassion and collaboration to reduce violence in healthcare settings, Israel Journal of Health Policy Research, 7: 39.*
- Perkins C., Beecher D., Aberg D. C., Edwards P. and Tilley N. (2017), Personal security alarms for the prevention of assaults against healthcare staff, Crime Science, 6: 11.*
- Ramacciati N., Ceccagnoli A., Addey B., Lumini E., Rasero L. (2017), Violence towards emergency nurses: A narrative review of theories and frameworks, International Emergency Nursing.*
- Van Reemst, L., & Fischer, T. F. C. (2019). Experiencing external workplace violence: Differences in indicators between three types of emergency responders. Journal of Interpersonal Violence, 34(9), 1864-1889.*
- Van Reemst, L., Fischer, T., Zwirs, B. (2015). Response decision, emotions, and Victimization of police officers. European Journal of Criminology, 1-23.*
- Van Reemst, L., & Jongerling, J. (2019). Measuring and Modelling Exposure to External Workplace Aggression in Three Types of Emergency Responders. Journal of Interpersonal Violence. doi: 10.1177/0886260519847780*
- Wassell J.T. (2009), Workplace Violence Intervention Effectiveness: A Systematic Literature Review, Safety Science, 47, 1049-1055.*
- Weisburd, D. (2012). Bringing social context back into the equation: The importance of social characteristics of places in the prevention of crime. Criminology and Public Policy, 11(2): 317-326.*
- Xerri, M., Farr-Wharton, R., Brunetto, Y., Lambries, D. (2016). Work harassment and local government employees: Australia and USA. International Journal of Public Sector Management, 29(1): 54 - 71.*

גתי י. (2010), השיח הישראלי, רציונאליות מול אגרסיביות, פרדס- הוצאה לאור, חיפה.

יאיר, ג. (2011). צופן הישראליות: עשרת הדיברות של שנות האלפיים. הוצאת כתר ספרים. עמ' 85-98.

מבקר המדינה. (2010), דו"ח שנתי 60 ב, כרך א', הטיפול באלימות כלפי עובדי ציבור, ירושלים.

רשף א. (2003), זרקור על אתיקה בארגונים: ההשפעה של תרבות האלימות בקהילה על תוקפנות במקום העבודה, משאבי אנוש, 188, 42 - 44.

Bishop V. Cassell C.M. Hoel H. (2009), Preserving masculinity in service work: An exploration of the underreporting of customer anti-social behaviour, Human Relations, 62, 5-25.

Bowman B. Bhamjee F. Eagle G. Crafford A. (2009), A qualitative study of the multiple impacts of external workplace violence in two Western Cape communities, South African Journal of Psychology, 39, 300-313.

Chapman R. Styles I. Perry L. Combs S. (2010), Examining the characteristics of workplace violence in one non-tertiary hospital, Journal of Clinical Nursing, 19, 479-488.

Eck, J., Clarke, R. V., and Guerette, R. (2007). Risky facilities: Crime concentration in homogeneous sets of establishments and facilities. Crime Prevention Studies, 21: 225-264.

Guerette, Rob T. and Kate J. Bowers. (2009). Assessing the Extent of Crime Displacement and Diffusion of Benefits: A Review of Situational Crime Prevention Evaluations. Criminology, 47(4), 1331-1368.

Koritsas S. Coles J. Boyle M. (2010), Workplace Violence towards Social Workers: The Australian Experience, British Journal of Social Work, 40, 257-271.

Mayhew C. Chappell D. (2007), Workplace violence: An overview of patterns of risk and the emotional/stress consequences on targets, International Journal of Law and Psychiatry, 30, 327-339.

Scalora M.J. Washington D.O. Casady T. Newell S.P. (2003), Nonfatal Workplace Violence Risk Factors: Data from a Police Contact Sample, Journal of Interpersonal Violence, 18, 310-327.

Spector P.E. Coulter M.L. Stockwell H.G. Matz M.W. (2007), Perceived violence climate: A new construct and its relationship to workplace physical violence and verbal aggression, and their potential consequences, Work and Stress, 21, 117-130.

Stark, R. (1987). Deviant places: A theory of the ecology of crime. Criminology, 25(4), 893-910.

Steffgen G. (2008), Physical violence at the workplace: Consequences on health and measures of prevention, European Review of Applied Psychology, 58, 285-295.

Waddington P.A.J. Badger D. Bull R. (2005), Appraising the Inclusive Definition of Workplace Violence, The British Journal of Criminology, 45, 141-164.

Winstanley S. Whittington R. (2002), Anxiety, burnout and coping styles in general hospital staff exposed to workplace aggression, Work and Stress, 16, 302 - 315.

מרכיבי הציון הסופי :

מידע נוסף / הערות: